

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 6) 2022

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 6) 2022.

Mark Drakeford
Y Prif Weinidog

25 Chwefror 2022

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau yn diwygio [Rheoliadau Diogelu Iechyd \(Cyfyngiadau Coronafeirws\) \(Rhif 5\) \(Cymru\) 2020](#) ("y prif Reoliadau").

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Yn unol ag adran 11A(4) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946, hysbyswyd y Llywydd bod y Rheoliadau'n cael eu gwneud yn unol â'r weithdrefn negyddol ac nad ydynt yn glynu wrth y confensiwn 21 diwrnod. Mae hyn yn caniatáu i'r Rheoliadau ddod i rym cyn gynted â phosibl er mwyn sicrhau bod y cyfyngiadau a gofynion y prif Reoliadau yn parhau i fod yn gymesur.

Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y cyfyngiadau a'r gofynion a nodir yn y prif Reoliadau, fel y'u diwygiwyd gan y Rheoliadau hyn, yn angenrheidiol ac yn gymesur fel ymateb iechyd y cyhoedd i'r bygythiad a achosir gan y coronafeirws ar hyn o bryd.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Er bod y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaeniad clefydau heintus a/neu fod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth hefyd o'r farn eu bod yn gymesur.

Mae'r prif Reoliadau yn cyffwrdd ag Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (yr hawl i ryddid mynegiant, cydwybod a chrefydd), Erthygl 11 (yr hawl i ymgynnull ac ymgysylltu'n rhydd ag eraill) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo).

Mae pob un o'r rhain yn hawliau amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail mai eu bwriad yw cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur i'r nod hwnnw. Rhaid hefyd cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae addasu'r gofynion o dan y prif Reoliadau drwy'r Rheoliadau hyn yn ymateb cymesur i ledaeniad y coronafeirws. Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a achosir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i reoli cyfradd trosglwyddiadau'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984"), a Rheoliadau a wnaed oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Gwneir y Rheoliadau hyn o dan adrannau 45C(1) a (3)(c) a

45P(2) o Ddeddf 1984. Mae'r [Memorandwm Esboniadol](#) ar gyfer y prif Reoliadau yn rhoi rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad i iechyd y cyhoedd a achosir gan nifer yr achosion o'r coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2), sy'n achosi'r clefyd a elwir yn COVID-19.

Mae'r Rheoliadau yn diwygio'r prif Reoliadau, gan gael effaith o 28 Chwefror 2022, i gulhau cwrdd rheoliad 20 drwy ddarparu rhestr hollgynhwysol o'r mangreoedd y mae'r gofyniad i wisgo gorchuddion wyneb yn gymwys iddynt. Mae'r gofyniad bellach yn gymwys i'r ardaloedd cyhoeddus o dan do y mangreoedd a ganlyn, pan fydd gan y cyhoedd fynediad iddynt—

- mangreoedd busnesau sy'n cynnig nwyddau neu wasanaethau i'w gwerthu neu eu llogi, gan gynnwys mangreoedd a restrir ym mharagraffau (a) i (m) o baragraff 39 o Atodlen 7 i'r prif Reoliadau (gan gynnwys darparwyr gwasanaethau ariannol, swyddfeydd post a chanolfannau siopa);
- mangreoedd milfeddygon a gwasanaethau tocio a golchi anifeiliaid;
- cyfleusterau storio a dosbarthu, gan gynnwys mannau gollwng danfoniadau;
- mangreoedd asiantau eiddo neu asiantau gosod eiddo, swyddfeydd gwerthiant datblygwyr a chartrefi arddangos;
- mangreoedd gwasanaethau cysylltiad agos (salonau gwallt a barbwyr, salonau ewinedd a harddwch gan gynnwys gwasanaethau lliw haul ac electrolysis, a gwasanaethau tyllu'r corff a thatwio);
- mangreoedd a ddefnyddir ar gyfer darparu cludfwyd;
- mangreoedd a ddefnyddir ar gyfer darparu gwasanaethau meddygol neu iechyd;
- mangreoedd a ddefnyddir ar gyfer darparu gwasanaethau gofal cymdeithasol, gan gynnwys gwasanaethau cartrefi gofal, gwasanaethau llety diogel, gwasanaethau canolfannau preswyl i deuluoedd a gwasanaethau gofal dydd i oedolion.

Mae'r diwygiadau hefyd yn ei gwneud yn glir nad yw'r gofyniad i wisgo gorchudd wyneb yn gymwys i breswylwyr y mangreoedd gofal cymdeithasol a restrir pan fydd y preswylwyr yn y fangre.

Mae'r diwygiadau yn golygu nad yw'r gofyniad i wisgo gorchudd wyneb yn gymwys mwyach i fathau penodol o fangreoedd sydd ar agor i'r cyhoedd (er enghraifft, mangreoedd hamdden ac adloniant, ac atyniadau i ymwelwyr).

Mae'r Rheoliadau hefyd yn gwneud diwygiadau canlyniadol.

Er gwaethaf y diwygiadau a wneir gan y Rheoliadau hyn, mae'r prif Reoliadau yn parhau i ddarparu nad oes unrhyw lefel rhybudd yn gymwys i Gymru. Mae hyn yn golygu nad yw'r un o'r cyfyngiadau a'r gofynion yn Atodlenni 1 i 4 i'r prif Reoliadau yn gymwys.

5. Ymgynghori

Oherwydd y bygythiad parhaus sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd y cyhoedd cymesur a brys, ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. Fodd bynnag, ymgysylltwyd ag amrywiol randdeiliaid.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol ac asesiadau effaith eraill

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. Yn unol â'r Cod, ni chynhaliwyd asesiad effaith rheoleiddiol ar y gost debygol o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn, ynghyd â'r manteision o wneud hynny, oherwydd bod angen eu gosod yn eu lle ar frys er mwyn sicrhau bod cyfyngiadau a gofynion y prif Rheoliadau yn parhau i fod yn gymesur.

Gan fod y Rheoliadau diwygiedig hyn yn llacio mesurau sydd eisoes ar waith, cafodd yr asesiad effaith cryno blaenorol, sy'n cynnwys asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb, a gyhoeddwyd ar [16 Medi](#)¹ 2021, ei adolygu ac mae'n parhau'n ddilys. Bydd dileu unrhyw gyfyngiadau cyfreithiol yn debygol o leihau'r effeithiau negyddol a nodwyd.